

DR. LÁRENCZ LÁSZLÓ (1940-2014)

Dr. Lárencz László gyógyszerésztörténész, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság szenátora, ny. honvéd alezredes, a hazai gyógyszerész-történelem kiemelkedő kutatója 2014. július 31-én, életének 74. évében, rövid szenvedés után elhunyt. Temetésére augusztus 14-én került sor a Pécsi Köztemetőben, katonai szertartás szerint. Tisztelői ezen a napon vettek részt a pécsi Pius-templomban és a pécsi Bazilikában megtartott gyászmiséken.

A magyar gyógyszerészek lelkes, segítőkész és a testi bajokkal bátran dacoló, fegyelmezett emberként ismerte meg, aki földi pályafutása folyamán példát adott arra, hogy csakis hiteles dokumentumok alapján érdemes a szakmatörténelmet elemezni. Ehhez párosult humánus magatartása és megértő egyénisége.

Lapunkban *Szmodits László* nekrológját és *prof. Szabó László Gyula* temetésén elhangzott búcsúbeszédét közöljük. Szeretettel őrizzük emlékéit!

Dr. Lárencz László neves szakgyógyszerész és gyógyszerésztörténész életének 74. évében, 2014. július 31-én Pécsen elhunyt. Személyében az egyik legsikeresebb mai kutató kollégát veszítettük el. Több generációs gyógyszerész családból származott. A Lárencz család házassági kapcsolatban volt az erdélyi Gözsy családdal. Családjában három generáción keresztül működtek gyógyszerészek (szépapa, nagypapa, apa). Öccsének lánya, *dr. Lárencz Klára* is gyógyszerész.

Lárencz László a negyedik generáció tagjaként 1940. augusztus 16-án született a Bács-Bodrog megyei Jánoshalmán. Bácsbokodon járt általános iskolába, a középiskolai tanulmányait a bajai III. Béla Gimnáziumban végezte. A kiváló tanuló a kor akkori nehézségei miatt nem kerülhetett be közvetlenül az egyetemre. Előbb a Kőbányai (ma Richter) Gyógyszerárugyár Növényüzemében dolgozott, ahol 1962-ben gyógyszergyártó szakmunkás bizonyítványt szerzett. Itt több elismerésben részesült, többszörös kiváló dolgozó és sikeres újíto volt. Ekkor vették fel a Budapesti Orvostudományi Egyetemre, ahol 1967-ben szerzett gyógyszerészi oklevelet. A pályáját az egyik nagykanizsai gyógyszerértárban kezdte. Innen Pécsre került, ahol *dr. Kerbolt Kornél* galenusi laboratóriumvezető irányításával elsajátította a középüzemi gyógyszergyártás alapjait. Hivatásos honvédgyógyszerési szolgálatot teljesített 1973-tól. Itt több katonai kiképzésben részesült. Közben részt vett a pécsi Honvéd Kórház gyógyszerértárának a munkálataiban is. Egyre magasabb katonai rendfokozatokat ért el és számos katonai kitüntetésben részesült. Alezredesként sok gyógyszerészt és orvost segített a katonai szolgálat olykor nem könnyű feladatainak a teljesítésében. 1978-ban szakgyógyszerési képesítést szerzett. Katonai feladatainak teljesítése közben kutatta a magyar katona-egészségügy emlékeit és a pécsi Honvéd Kórház történetét. Ezek a kutatások arra irányították a figyel-

mét, hogy intenzívebben vegyen részt Pécs és Baranya megye helytörténeti és gyógyszerésztörténeti múltjának a feltárásában. A legnagyobb érdemet *Kazay Endre* (1876-1923) életútjának és munkásságának a részletekre is kiterjedő feltárásával érte el. Az így elkészített több mint száz oldalas munkáját 1986-ban gyógyszerészdoktori értekezésként fogadta el a Semmelweis Orvostudományi Egyetem. A disszertációval párhuzamosan kutatta fel a Galenus Gyógyszergyár (ma Reanal Finomvegyszergyár) és a budapesti Drogista Szakiskola történetét. Több cikkben méltatta *Kazay Endre* munkásságának egy-egy részletét. Az évenkénti vétesacsai Kazay-megemlékezéseken gyűjteménye tárgyi emlékeit is bemutatta. Példás értékmentő, emberileg kedves, megértő és segítőkész személyiség volt. Értékes visszaemlékező hangfelvételeket készített több neves pécsi gyógyszerésszel, valamint természettudósokkal és orvostörténészekkel.

Kitűnő előadó volt, nemcsak Pécs intézményeiben, hanem mindenütt népes hallgatóság előtt bizonyította szakmai tudását. A Magyar Gyógyszerészeti Társaság mellett a Magyar Orvostörténelmi Társaság, a Pécsi Akadémiai Bizottság Gyógyszerészeti Munkabizottsága, a Pécsi Városvédő és Városszépítő Egyesület, a Mecsek Egyesület, valamint a Katona-egészségügyi Szakosztály tagja is volt. Sokat fáradozott a pécsi Szerecsen műemlék-gyógyszertár fennmaradásáért. A kiváló gyógyszerésztörténeti és tudománytörténeti munkásságát elismerve az MGYT Gyógyszerésztörténeti Szakosztálya Ernyey Emlékéremmel tüntette ki 1998-ban. Helytörténeti kutatásai között a legjelentősebb volt a pécsváradai bencés kolostor ispotályának és annak első patikája (1015) alapításának a feltárása. A Magyar Gyógyszerész Kamara ezért 2000. május 26-án *Tantus amor operis Pharmaciae* Emlékéremmel tüntette ki. Egy súlyos közúti baleset következményeként több műtéten esett át. A beavatkozások után az állapota lassan helyreállt. Változatlan lelkesedéssel és optimizmussal

folytatta a megkezdett kutatásait. Tovább patronálta és segítette a fiatal kollégákat, mert kötelességének tartotta a fiatalok felkészítését a gyógyszerésztörténeti munkára. A fiatal *Kutas Jenő* pécsi gyógyszerész ma hetenként tart gyógyszerésztörténeti előadásokat mintegy hatvan gyógyszerészhallgatónak; *Lárencz dr.* készítette fel őt az egyes témák kidolgozására. Amikor 2012-ben megalakult *Szabó László Gyula* egyetemi tanár elnökletével a Pécsi Tudományegyetemen a Gyógyszerésztörténeti Csoport, bekapcsolódott ebbe *Lárencz László* is. A csoport feladatául tűzte ki a Baranya megyei gyógyszerészet történeti emlékeinek az összegyűjtését. Ennek egyik eredményeként 2014

tavasán jelent meg a „Dél-Dunántúl neves gyógyszerészei” című gazdagon illusztrált kötet *Lárencz László* és *Szabó László Gyula* szerzőkkel. Többször megismételte az életében a munkássága jelmondatát: „A múlt megbecsülése és a jelen tényeinek elismerése a jövő reménysége!” Nemcsak a példáját kell követnünk, hanem a jelmondata alapján folytatnunk kell az általa már kitaposott utat. Remélnünk kell a jövőben! A gyógyszerésztörténet művelésének a mai célja egyedül az értékmentés lehet. Ezért kell munkálkodnunk a jövőben. Kegyelettel őrizzük meg és ápoljuk az emléket.

Szmodits László

Prof. Szabó László Gy. búcsúbeszéde 2014. augusztus 14-én a pécsi köztemetőben, dr. Lárencz László honvéd gyógyszerész-alezredes, a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság szenátora katonai temetésen

Tisztelt gyászoló család, rokonok, honvédek, barátok, kollégák!

Megdöbbenve értesültünk a nyár közepén, hogy a sohasem panaszkodó, mindig lelki erőt és katonai fegyelmet sugárzó, mosolygó arcú Lárencz László barátunk 74 éves korában váratlanul, de lélekben felkészülve bevonult a tudomány időtlen történetébe. Magyar hazáját, mint honvéd, és mint gyógyszerész, a szó legnemesebb értelmében mindvégig hűséggel szolgálta. Mint negyedik gyógyszerész Lárencz László, magával hozta a hivatás gazdag hagyományvilágát, az „agyonkínzott” gyógyszerészek minden gondját és a megaláztatásokkal teli életpálya „csak azért is” kötelességtudatát. Mint deklaszált értelmiségi gyermeket nem vették fel az egyetemre, mégis megszerezte a gyógyszergyártó szakmunkás bizonyítványt. Végre 4 év múlva felvették a budapesti egyetemre gyógyszerészhallgatónak.

Kedves barátja és kollégája, Szmodits László a Magyar Gyógyszerésztörténeti Társaság honlapján máris, pontos adatokkal ellátott emlékezést írt róla. Ezek a sorok mindannyiunk szívéből valók. Magam, a magyar gyógyszerészek nevében csak néhány szubjektív hangú, baráti mondatl próbálom érzékeltetni gyászomat, közös gyászunkat.

A Jánoshalmán született és Bácsbokodon nevelkedett Lárencz László, oklevelét kiérdemelve hamarosan Pécsre került. Kerbolt Kornél laboratóriumában elsajátította a galenusi gyógyszergyártás alapjait. Erre az időre mindig büszkén emlékezett. A szintén Pécsen élő és korábban katonagyógyszerészi tevékenységéről híres Kenderes János példáját követve 1973-ban honvédgyógyszerészi szolgálatba állt. Lelkes és szorgalmas munkával elsajátította a tabori kórházak gyors felállításának minden titkát, a katonai gyógyszerellátás szervezését, miközben oktatta a tartalékos orvostiszt-jelölteket. Ami jellemző volt rá: a fegyelem megkövetelése mellett mindig megmaradt segítőkész, jóindulatú főtisztnek, alezredesnek. A vezetése alatt katonáskodó egészségügyiek kivétel nélkül a legnagyobb szeretettel emlegették később is. Ő megszerette ezt a szolgálatot. Hihetetlen erővel hozzálátott a katonagyógyászat és a pécsi Honvéd Kórház

történetével kapcsolatos dokumentumok gyűjtéséhez. Pécs város helytörténeti kutatásában és a híres gyógyszerészek, gyógyszerterek történeti adatgyűjtésében kiemelkedő szorgalmat tanúsított. Közben a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen doktorált. Disszertációjában a leghíresebb magyar polihisztor gyógyszerész, Kazay Endre munkásságát dolgozta fel. Ettől kezdve mindenki úgy ismerte, hogy a vele való beszélgetés előbb-utóbb Vértesacsára vezet, a „nagy Kazay” emlékhelyére.

Másik kedves témáját is folyamatosan gazdagította, a pécsváradai bencés kolostor ispotályának és az első patika alapításának kutatása még pár hete is élénken foglalkoztatta.

Rendkívüli gyógyszerésztörténeti dokumentum-gyűjteménye kivágott, pontosan datált és dossziékban rendszerezett szakkikkekkel, újságcikkkel, rengeteg fényképfelvétellel és magnetofon-felvétellel áll. Enélkül nem születhetett volna meg a pár hónapja megjelent „Neves Dél-Dunántúli gyógyszerészek” c. könyv (Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar kiadása).

Az értékes gyűjtemény majdani elhelyezéséről beszélgettünk halála előtt két hónappal. A Gyógyszerészeti Intézetre gondoltunk. Hiszen ebben az intézetben és a Gyógyszertechnológiai-Biofarmáciai Intézetben, mint kutató és oktató rendszeresen köztünk volt. A híres szentlőrinci Brantner-házat feleségével rendszeresen felkeresték, próbáltak portalanítani, segítettek a szakkönyvtár állagmegóvásában.

Úgy tűnik, hogy több ifjú gyógyszerész kedvet kapott a szaktörténeti kutatáshoz, disszertációk, tanulmányok készítéséhez. Tehát példás élete, szemlélete, eredményei itt maradnak köztünk, közkinccsé váltak. Ezt kötelességünk ápolni, továbbadni, az értékmentést folytatni. Lárencz László, a szeretetet úgy adta, hogy nem várt cserében hálát. Magában hordozta a krisztusi hitet. Életével a Mindenható megajándékozott minket. A sok emberi baj és probléma ellenére életereje sugárzott. Szerencsés volt, mert mindenki szerette. Így marad köztünk, még ha a mi életünkben mozgékony és lelkes egyénisége mindig is hiányozni fog.